

БЕКІТЕМІН:

Төлембі аудандық адами әлеуетті
мекемесінің бөлімінің басшысының
Б.Тойлыбаев

«Қ.Мамытов атындағы жалпы орта білім беретін мектебі» коммуналдық мемелекеттік
мекемесінің директоры Е.Адылбековтың лауазымдық нұсқаулықтары

1. Жалпы ережелер

1.1. Бұл лауазымдық нұсқаулық Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы №414-V КРЗ - Еңбек кодексі. КР Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» №338 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 27 желтоқсандағы №512 бұйрығына. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы» № 319 заңы, жарғысы мен ішкі тәртібі ережелері және жергілікті нормативтік актілер негізінде жасалды.

1.2. Мектеп директоры қызметке Адами әлеуетті дамыту басқармасы тараپынан жергілікті өзін өзі басқару органды келісімі бойынша және кәсіподағының уәждемелі пікірін ескере отырып тағайындалады және босатылады. Тікелей бөлімге бағынады.

Мектеп директоры демалыста болған кезеңде және уақытша жұмысқа қабілетсіздігі кезінде онын міндеттері директордың орынбасарларының біріне жүктелуі мүмкін.

Мұндай жағдайларда міндеттерді уақытша атқару мектеп директорының КР Еңбек кодексі талаптарын сактай отырып шыгарған бұйрығы негізінде жүзеге асырылады.

1.3. Біліктілігіне қойылатын талаптар: жоғары педагогикалық білімі және білім беру үйімдарында 5 жылдан кем емес педагогикалық немесе басшылық лауазымдар бойынша атқарған жұмыс стажы болуы тиіс.

Мектеп директорына мектеп ішінде өзге басшылық лауазымды қосып атқаруына рұқсат етілмейді (ғылыми және ғылыми-әдістемелік басшылықтан басқа).

1.4. Мектеп директорына мына лауазым иелері бағынады:

- Директордың орынбасарлары.
- Құрлымыдық бөлімшелердің басшылары.
- Мамандары.
- Кітапхана менгерушісі.
- Оку белімінің хатшысы және іс-қағаздарын жүргізуші.

Мектеп директоры өз күзіреті аясында кез келген қызметкері мен оқушыларына орындалуы міндетті нұсқамалар беруге құқылы.

Мектеп директоры кез келген өзге қызметкерлерінің бұйрығын өзгерте алады.

1.5. Директор мыналарды білуге міндетті:

- Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексін. Қазақстан Республикасының Кодексін. Қазақстан Республикасының «Неке және отбасы туралы» Қазақстан Республикасының тілдер туралы». «Қазақстан Республикасындағы «Білім туралы». Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы». «Қазақстан Республикасында бала құқықтары туралы». «Сыбайлас жемкорлыққа қарсы іс-кимыл». «Қазақстан Республикасында мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айрылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар туралы», «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық педагогикалық тузеу арқылы қолдау туралы», «Арнайы әлеуметтік қызмет туралы». «Кәмелетке толмағандардың арасындағы құқық бұзушылықтар мен балалардың қадағалаусыз және панасыз қалуының алдын алу туралы» Занңдарын және басқа да білім беруді дамытудың бағыттары мен келешегін айқындастын нормативтік құқықтық актілерді, педагогика мен психология негіздерін. мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын. педагогика, педагогикалық психология. педагогикалық ғылым мен практиканың жетістіктерін, менеджмент негіздерін. қаржы-шаруашылық қызмет туралы заннамаларды, еңбек туралы. еңбекті қорғаудың, техника қауіпсіздігі және өртке карсы қорғанудың ережелері мен нормаларын, санитариялық ережелер мен нормаларды.

Сондай-ақ, директор өз қызметінде окушыларға білім мен тәрбие беру мәселелері бойынша білім беру ісін баскаруышы барлық деңгейдегі органдар шешімдерін, жарғысы мен құқықтық актілерін оның ішінде Ішкі енбек тәртібі ережелерін. осы лауазымдық нұсқаулықты) басшылыққа алады.
Мектеп директоры Бала құқықтары туралы Конвенцияны сақтайды.

2.Функциялары

Мектеп директоры қызметінің негізгі бағыттары мыналар болып табылады:

- 2.1. Оның жартысы мен КР заңнамаларына сәйкес басқару.
- 2.2. Дамыту процесін оның статусына сәйкес мақсатты түрде бағдарлауды үйімдастыру.
- 2.3. Оку тәрбие және әкімшілік-шаруашылық процестерін жүйелі түрде үйімдастыру оларды басқару және бұл процестердің даму барысына бақылау жасау.
- 2.4. Өз орынбасарларына олардың құзіреттері аясында өкілдік беру.
- 2.5. Сыртқы үйімдармен байланыс орнату.

3. Лауазымдық міндеттері

Директор.түрмисте,қоғамдық орындарда педагогтың қоғамдық жағдайына сәйкес тартылған этикалық нормаларын сақтайды және лауазымдық міндеттерді атқарады:

3.1. Талдайды,тағайындаиды,бекітеді:

- мектеп тіршілігі проблемаларын, жұмысы мен дамуындағы көкейкесті және перспективалық талап- тілектерді.педагогикалық және окушылар ұжымындағы тіршілік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты лауазымдық міндеттерді.
- өз жарғылық міндеттерін жүзеге асыру саласындағы перспективалық мүмкіндіктерін.
- тәрбие-білім беру және әкімшілік-шаруашылық процестерінің барысы мен дамуын.
- окушылар сабактарының кестесін,жұмыс графиктерін және қызметкерлерінің педагогикалық жүктемелерін. Кезекті еңбек демалыстарының тарифтік тізімдері мен графиктерін.
- оку кабинеттерінде,шеберханаларда, спорт залдарында т.б.сондай-ақ барлық қосалқы орын жайларда еңбек қорғау талаптарының сақталуына жауапты тұлғаларды.

3.2. болжам жасайды:

- жұмысы мен оны дамытуға байланысты жоспарланған процестердің салдары нәтижелеріне.
- даму стратегиясын айқындау үшін қоғамдағы және білім беру саласындағы жағдайдың өзгеру тенденцияларына.

3.3. әзірлейді және белгілейді:

- қызметі мен оның дамуына байланысты стратегиялық құжаттарды.
- құрылымдары мен бөлімшелеріне арналған нормативтік құжаттарды.
- басқару құрылымын.жогары тұрган органдармен келісе отырып, жалакы қоры аясындағы штат кестесін.
- қажетті нормативтік актілерді.

3.4. жоспарлайды және үйімдастырады:

- тәрбие білім беру және әкімшілік шаруашылық жұмыстарын.
- даму бағдарламасын әзірлеуді және жүзеге асыруды.
- қызметі процестері мен нәтижелеріне қойылатын жалпы талаптар мен оларды бағалау критерилерін әзірлеуді.
- қызметін зерделеу.қорыту және озат тәжірибелерді тарату жұмыстарын.
- тәрбие білім беру,әкімшілік және шаруашылық қызметінде үшін мәні бар инновациялар туралы акпараттар жинақтауды.
- ойдағыдан жұмыс жүргізуі және дамуы үшін қажетті сыртқы байланыстар жүргізуі.
- кәсіподагы мен жасалған қауіпсіздік техникасы және еңбек қорғау жөніндегі жыл сайынғы келісімдердің орындалуын: әр жарты жыл сайын келісімдерді жүзеге асыруға байланысты жұмыс корытындыларын шығарып отырады.
- материалдық-техникалық базасын қайта жарактандыруды және қайта үйімдастыруды.
- комиссияның жана оку жылына белгіленген тәртіпке сай қабылдан алу жөніндегі жұмыстарын үйімдастырады, қабылдау актісіне кол кояды.
- мемлекеттік әлеуметтік қамтамасыз ету және зейнетакы жөніндегі жәрдемақыларды КР заңнамаларында белгіленген тәртіппен тағайындауга байланысты жұмыстарды.

3.5. Қамтамасыз етеді.

- білім,тәрбие беру және әкімшілік-шаруашылық бағытындағы жүйелі қызметін.

- даму, білім беру бағдарламалары, оқу курстары, оқу пәндері жоспарлары. жылдық күнтізбелік оқу графиқтері. Ішкі еңбек тәртібі ережелері және басқа да нормативтік актілер мен оқу-әдістемелік құжаттарды әзірлеуін бекітілуін және орындалуынын бақылануын.

- Қызметкерлермен оқушылардың психофизикалық мүмкіндіктерін ескере отырып, олардың оқу-еңбек жүктемелерін, еңбек пен демалыстарының оңтайлы режимдерін.

- Құжаттамалардың қатаң есептілікпен тіркелуін, сакталуын және берілуін.

- Оқу-материалдық базасы есебінің алынуын, сакталуын және толықтырылуын, құжаттамалардың есепке алынуы мен сақталуын.

- Еңбек қорғау мен қауіпсіздік техникасы бойынша директивалық және нормативтік құжаттардың білім беру ісін басқару мемлекеттік бақылау органдары, еңбек техникалық инспекциясы өкімдерінің орындалуын.

- Лицензия негізінде оқушылар контингентінің жасақталуын. Бұл орайда КР білім беру мекемелері туралы типтік ережеде белгіленген талаптардың сакталуын.

- қоғамдық тамақтандыру үйымдары мен медициналық мекемелер бөлімшелерінің жұмыс істеу үшін қажетті жағдайлар жасалуын.

- мемлекеттік тіркелуін, білім беру қызметінің лицензиялауын мемлекеттік аттестатталуын.

- Ұжымда колайлы моральдық -психологиялық творчестволық климат қалыптасуын, қызметкерлер бастамаларының ынталандырылуын.

- Белінген бюджеттік қаржылардың, сондай-ақ өзге де қаржы көздерінен түсken қаражаттың тиімді пайдаланылуын.

- қызметкерлері мен оқушыларының әлеуметтік қоргалуын.

3.6. Басқарады:

- білім беру тәрбие беру шаруашылық және қаржы қызметін үйімдастыруды.

- педагогикалық кенес жұмысын.

- қызметкерлерін ынталандыру жүйесі жұмысын жүзеге асыруды.

- жұмыс жүргізуі мен дамуына колайлы жағдайлар жасау ісін:

- құрылтайшылардан альянс мұліктерін, сонда-ақ менишігі болып табылатын мұліктерді оперативті басқару құқымен.

3.7. Бақылайды:

- Өз орынбасарлары мен тікелей бағынатын тұлғалар қызметін.

- жұмыс жоспарының орындалуын.

- дамыту стратегиясының жүзеге асырылуын.

- инновациялық процестер мен олардың нәтижелері сәйкестігін.

- қызметі мен дамуының ресурстық тұрғыдан қамтамасыз етілуін.

- тәрбие білім беру, қаржы және шаруашылық қызметі салалары бойынша қабылданған шешімдері орындалуын.

- оқушыларымен қызметкерлерінің денсаулығын сактау және нығайту мақсатында қоғамдық тамақтандыру үйімдары мен медициналық мекемелер бөлімшелерінің жұмысын.

- қызметкерлер мен оқушыларды диспансерлеудің дер кезінде атқарылуын.

3.8. Үйлестіреді:

- барлық орынбасарлардың, қызмет орындары мен бөлімшелерінің бірлескен жұмыстарын.

- жұмысқа жаңадан келген тұлғалардың нұсқаулық бойынша кіріспелік жөн-жоба алуың жұмыс орынында қызметкерлерге нұсқамалар берілуін нұсқау бойынша өткізілген шаралардың журналға рәсімделуін.

- қызметкерлер мен оқушылар арасында жарақат алу және аурулық жағдайларын

- сырт үйімдар өкілдерінің өзара әрекеттестігін.

3.9. Қомек көрсетеді:

- педагогикалық үйімдардың, оқушылар үйімі мен қоғамдық үйімдардың КР заңнамалары бойынша тыйым салынбаған қызмет түрлеріне.

- ұжымдық шартқа сәйкес әрекет ететін бастауыш кәсіподак қызметіне.

- еңбек қорғау жөніндегі қоғамдық инспектор қызметіне.

- ұжым мүшелерінің білім беру процесін жақсартуға бағытталған ұсыныстарын ендіруге.

- медицина қызметкерлерімен бірге медициналық қызмет көрсету мен сауықтыру жұмыстарын жақсартуға.

-кәсіподакпен және ата-аналар қауымдастығымен бірге тамактануды ұйымдастыру ісін, өнім түрлері ассортиментін жақсартуға, асхана да, буфетте тағамдардың сапалы дайындалуы үшін жағдай жасауга.

3.10. Бағалайды.сараптайды:

-кызметі мен дамуына арналған стратегиялық құжаттарды (оқу жоспарын, білім беру бағдарламасын, даму тұжырымдамасы мен бағдарламасын т.б.)

-кандай да бір жаңаңық ұйымдастыру және сырттагы әріптестерімен байланыс орнату жөніндегі ұсыныстарды.

3.11.Кеңес береді:

-кызметкерлеріне, окушыларга, олардың ата-аналарына (немесе ата-аналардың заңды өкілдеріне) қызметі мен дамуына қатысты принципті мәселелер бойынша.

-ынтымақтастыққа тартылған тұлғаларға мұндағғ қызметтің өзіндік ерекшеліктері, алға тұрған міндеттер, жаңауру бағдарламалары т.б. мәселелер бойынша.

3.12 қызметі мен дамуы бағдарламаларына түзетулер енгізеді.

3.13 жұмысы мен дамуы, зерттеулер мен эксперименттер нәтижелері жөнінде баспаға және жоғары тұрған органдарға ұсынуға әзірленген материалдарды редакциялайды.

3.14. Тыйым салады:

- колданыстағы заңнамаларға қайшы келетін болса басқармасы алқалы органдарының шешімдеріне.

- окушылардың немесе жұмыскерлердің денсаулығына қауіпті жағдайлар орын алған жерлерде білім беру процесін жүргізуге.

3.15. Ұсынады, хабарлайды:

- еңбек ұжымы жиналыстарында еңбек корғау жағдайы. жұмыскерлер мен окушыларды сауықтыру жөніндегі шаралардың орындалуы, білім беру процесі жағдайының жақсартылуы.сондай-ақ орын алған кемшиліктерді ретке келтіру бағытында қабылданған шаралар туралы есеп береді.

- еңбек корғау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру мәселелерін педагогикалық кеңесінің.ондірістік мәжілістердің немесе еңбек ұжымы жиналыстарының талқылауына ұсынады.

- мемлекеттік.коғамдық және басқа органдар мен мекемелерде.

- қызметкерлері немесе окушылары арасында болған топтық.не жеке ауыр жазатайым оқигалар туралы білім беру басқармасының жоғары басшысына, зардан шегуші қызметкердің отбасына немесе ата-анаға болмаса олардың орындағы тұлғаларға шұғыл түрде хабарлайды.

Жазатайым оқиганың орын алуына себеп болған жәйіттерді ретке келтіру үшін мүмкін болған шаралардың бәрін карастырады тексерудің қолданыстағы заңнамаларға сәйкес дер кезінде және объективті түрде жүргізуіне қажетті жағдай жасайды.

3.16. Жылдық құнтізбелік жоспарға сәйкес білім беру саласының жоғары тұрған орындары ұйымдастыруымен өткізілетін мәжілістерге, семинарларға, конференцияларға және басқа да шарага қатысады.

3.17. Технология мұғалімдерінің жұмысына жетекшілік етеді.

3.18. Окушылардың бос уақытын тиімді ұйымдастыру және жазғы демалыс лагерлеріне жолдамаларды (акылы) таратуда сыйбайластыққа жол бермеу.

3.19. Мұғалімдерден ақша жинау деректерін болдырмау.

3.20. Білім сапасын арттыруда тікелей жауапты болып табылады.

4. Құқықтары

Директор өз құзіреті аясында мыналарға құқылы:

4.1. қызметіне қатысты кез келген басқару шешімдерін қабылдауга.

4.2.КР заңнамаларына қайшы келмейтін кез келген шартты жасауга.

4.3. тапсырысы бойынша әр түрлі орындаушылар атқарған (қызметкерлер тарапынан да.сырт үйимлар тарапынан да) жұмыстарды қабылдауга;пайдалануға беру жөніндегі дирекция мамандарын тарта отырып атқарылған құрылыш жұмыстарын қабылдауга.

4.4. түрлі бөлімшелеріне қызмет орындары мен жекелеген қызметкерлерге тән жұмыс құжаттамаларын (ережелер.жоспарлар,бағдарламалар,жұмыс материалдары,бақылау жұмыстары және т.б.) бақылау және түзету енгізу үшін сұратуга.

4.5. қызметкерлерінің топтық және жеке жұмыс барысы мен іс нәтижелерін бақылауға бағалауға.

4.6. қызметкерлері өткізетін кез келген оқу сабактары мен шараларға қатысуға (сабак басталғаннан кейін шұғыл қажеттілікісі сыныпқа кіру және сабак кезінде педагогқа ескерту жасау құқығынсыз).сонынан сабактарға берілген бағалар бойынша талдау жасауға.

4.7. қызметкерлерінен тәрбие білім беру,эксперимент,зерттеу және шаруашылық қызметі технологияларының,кәсіби нормалары мен талаптарын сақтауды мектеп қауымдастыры этика қабылдаған жоспарлар мен бағдарламаларды (міндетті сипаттагы) орындауды талап етуге.

4.8. қажет болған жағдайда сабак кестесіне уақытша өзгерістер енгізуге.сабактарды кейінге қалдыруға,бірлескен сабактар өткізу үшін топтар мен сыныптарды уақытша қосуға.

4.9. қызметкерлеріне міндетті өкімдер беруге

4.10.қызметкерлерін сыйлық беру туралы ережеге сәйкес және сайланбалы кәсіподақ органының келісімі бойынша ынталандыруға.

4.11 педагогикалық кенес бекіткен жағдайда қызметкерлерді наградалар мен құрметті атақтарға ұсынуга.

4.12.қызметкерлеріне кәсіподактың үзіндемелі пікірін ескере отырып қолданыстағы заңнамаларға сәйкес жаза белгілеуге.

4.13.окушыларды оқу-тәрбие процесіндегі жетістіктері үшін жартысында белгіленген тәртіпке және ішкі еңбек тәртібі ережеге сәйкес ынталандыруға.

4.14.окушыларды оку процесіне кері ықпал ететін қылыштары үшін жарғысы мен мектептің ішкі тәртібі ережелерінде белгіленген ретпен тәртіптік жауапкершілікке тартуга.

4.15.өз біліктілігін жетілдіруге.

4.16 мектеп пен оның бөлімшелері қызметін және жеке тұлғалар жұмысын регламенттеуге арналған.ҚР заңнамаларына қайшы келмейтін кез келген нормативтік- құқықтық құжаттамаларды бекітуге.

4.17.өз құздарында өкілдік беруге,сенім хат тапсыруға.

4.18.жогары тұрган органдар мен келісе отырып банктерден есеп шотын ашуға.

5.Жауапкершілігі

Директор мыналарға жауап береді:

5.1.мектептің жарғысы және мектептің ішкі тәртібі ережелерін, аудандық білім басшысының заңды өкімдері мен өзгеде бөлімінің жергілікті нормативті актілерді лауазымдық міндеттерін,дәлелді себептерсіз орындағаны немесе тиісінше орындағаны,оның ішінде осы нұсқаулық бойынша өзіне берілген құқықтарды пайдаланбағаны үшін.

Сондай-ақ білім беру процесінің бұзылуына әкеліп соқтырган басқару шешімдерін қабылдағаны үшін директоры ҚР заңнамаларында белгіленген тәртіптік жауапқа тартылады. Еңбек міндеттерін ерекшелік бұзғаны үшін тәртіптік жаза ретінде қызметінен босатылуы мүмкін.

5.2. қызметкерлерінің біліктілік деңгейіне,оқу жоспары мен оқу процесі графигіне сәкес білім беру бағдарламасының жүзеге асырылуын мектеп бітірушілер білімінің сапасына,олардың өмірі мен деңсаулығына білім беру процесі барысында оқушылар мен қызметкерлер құқықтары мен еркіндігінің заңнамада белгіленген тәртіpte сақталуына.

5.3.баланың жеке басына тәрбиенің күштеу және (немесе) психикалық қысым жасау әдісін бір ретте болса қолданғаны үшін ҚР еңбек заңнамалары мен <<Білім туралы>> заңына сәйкес қызметінен босатылуы мүмкін.

Мұндай әрекеттер үшін жұмыстан босату тәртіптік жауапкершілік шарасы болып табылмайды.

5.4 мектептің директоры білім беру,оқу және шаруашылық процесстері үйімдастырудың орт қауіпсіздігі.еңбек қорғау.санитарлық - гигиеналық ережелерін бұзғаны үшін әкімшілік заңнамасында қарастырылған тәртіппен жағдайларда әкімшілік жауапкершілікке тартылады.

5.5. «қызметкерлер өкілдерінің заңды қызметіне лауазымды адамның қызмет бабын пайдаланып кедері қелтіруі.сол сияқты олардың құқықтары мен заңды мүдделерін елеулі түрде бұзуга экеп соққан лауазымды адамның өз қызмет бабын пайдалана отырып олардың заңды қызметіне

араласуы» себебінен туындастырылған тәртіппен жағдайларда әкімшілік жауапкершілікке тартылады.

6.Өзара қарым-қатынас және лауазымы бойынша заңнамалар

6.1.өзара әрекеттестікте жұмыс жүргізеді:

- педагогикалық кенесімен;
- камкоршылар кенесімен;
- өзін-өзі басқару органдарымен;
- қажеттілігіне қарай қала үйымдарымен және мекемелерімен.

6.2.өз орынбасарларымен, педагогикалық және басқада қызметкерлерімен жүйелі турде акпарат алмасып отырады.

6.3.сағаттық жұмыс аптасы бойынша жасалған кестеге сәйкес нормаланбаган жұмыс режимінде енбек етеді.

6.4.өз жұмысын әр оқу жылымен оқу тоқсанына арнап жоғары тұрган орындар жоспарларына қарай дербес жоспарлайды.

6.5.жоғары тұрган орындарға қажетті есеп беру құжаттамаларын дер кезінде тапсырып отырады.

6.6.жоғары тұрган орындардан және олар тағайындаған білім беру процесі қызметкерлеріне нормативтік- құқықтық. Үйымдық-әдістемелік және -шаруашылық сипатында акпараттар алады, тиісті құжаттармен қол қоя отырып танысады.

6.7.қызметкерлеріне өз құзіреті аясындағы мәселелер бойынша жүйелі турде акпараттар ұсынып отырады.

6.8.жоғары тұрган орындарды жарғылық қызметінің негізгі бағыттарын жүзеге асыру жолындағы туындаған кедергілер туралы хабардар етеді.

6.9.жоғары тұрган орындарға оқушылар және қызметкерлер өмірі мен денсаулығына қатысты барлық төтенше жағдайлар туралы хабарлап отырады.

Лауазымдық нұсқалықпен таныстым:

Ж.Ахметов Е.Б

12.05.2011 жыл.